

КОНФЛИКТЪТ МЕЖДУ ИЗКУСТВОТО И ПРОМИШЛЕННОСТТА

- *Викторианското общество. Начало на потребителската епоха*
- *Еклектиката в архитектурата: историзъм, неокласицизъм, романтизъм*
- *Интериорът през епохата на еклектиката. Използване на нови материали. Влияние на японското изкуство*
- *Голямото световно изложение в Лондон през 1851 г.*
- *Уилям Морис, неговата фирма и движението "Изкуства и занаяти" в Англия*

1. ВИКТОРИАНСКОТО ОБЩЕСТВО.

НАЧАЛО НА ПОТРЕБИТЕЛСКАТА ЕПОХА

Ако осемнадесетото столетие е век на монархията и аристокрацията, то деветнадесетото е векът на промишлената революция и на издигащата се средна класа. През XVIII в. аристокрацията и кралският двор диктуват вкусовете посредством авторитета на един малък елит, докато през XIX в. започва демократизацията и профанизацията на стиловете, т.е. "слизането" им по стълбата на обществената йерархия надолу към по-ниските слоеве. При това движение възниква конфликт между дълбоко възприетата в общественото съзнание идея за естетическото и красивото, т.е. за изкуството, от една страна, и новия начин на производство – промишления, от друга. Производството създава украсителски и подражателни изделия, при това в голямо количество – факт, който предизвиква недоволството на авторитетните улове на времето и същевременно стремеж да се реши проблемът посредством образованието и добрия пример. Великобритания, родината на промишлената революция, е арена на дълбоки социални промени. След промените в наполеоновите войни климатът в страната се променя по посока на спокоен семеен буржоазен живот. Това е началото на една дълга епоха, наречена "викторианска" по името на кралица Виктория (1837–1901), която бележи материално благополучие и господство на страната на международната сцена. Британците особено се гордеят с тази епоха на "прогрес", както те я наричат. Това, което разбират под "прогрес" е преди всичко натрупването на материални

блага и издигането на обществената сцена на нова социална сила – буржоазията, станала основа на икономическото благосъстояние на страната. Класата на self-made men – хора, издигнати от низините до средната класа, хората с професии, като индустриалци, търговци, специалисти от всички категории – достигат ранга на бившата аристокрация.

Серийното производство на големи количества стоки е предизвикано както от научно-техническия прогрес, от една страна, така и от появата на потребителско търсене. Промислената революция във Великобритания представлява използването на определени достижения на науката и техниката с цел да се получат печалби, като се организира серийно производство. Подобно изобилие на стоки е оправдано само при голямо потребителско търсене. Причините за разрастването на потребителството са различни: огромното увеличение на масовото производство поради технологични подобрения; бързият растеж на населението във втората трета на века, общото подобряване на стандарта на живота, урбанизационните процеси, които водят до увеличаване на потреблението на материални блага, особено във формата на предмети, разкриващи социалното положение. Около 1860 г. хора от различни социални кръгове редовно започват да купуват повече стоки отвсякога. Последствията за развитието на стила са неизмерими. Вече не може да се твърди както преди един век, че за всички различни хора съществува само една естетическа норма или вкус. Става ясно, че вече съществуват различни естетически